

Lisätietoja: *Ville Tolkki (09) 1734 2925, Kari Ritvanen (09) 1734 3361, Erkki Niemi (09) 1734 3313, Aku Alanen (09) 1734 3320*
Vastaava tilastojohtaja: *Ari Tyrkkö*

Taantuma iski kotitalouksien tulojen kasvuvauhtiin

Suomen talouden kasvuvauhdin pysähtyminen vuonna 2001 näkyy myös kotitalouksien saamien tulojen kasvuvauhdin tasaantumisena. Monet vuosina 1998-2000 kotitaloustulojen kasvun kärkisijoilla olleista alueista saavat vuoden 2001 vertailussa tyytyä varsin vaatimattomaan kasvuun. Taantuma on koetellut varsinkin tieto- ja viestintäalan siivittämänä huimaan kasvuun yltäneitä seutuja. Ääriesimerkki on Salon seutu, missä kotitalouksien käytettävissä olevat tulot kääntyivät vuonna 2001 laskuun. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen julkaisemista kotitalouksien aluetileistä.

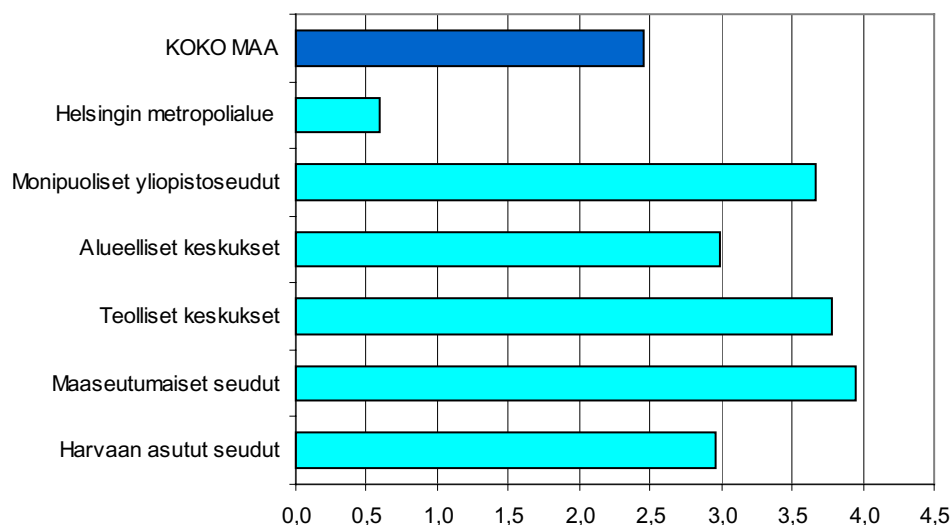
Suuret ja keskisuuret yliopisto- ja korkeakoulukaupungit kehysalueineen ovat monipuolisen tuotantorakenteensa ansiosta säilyttäneet kotitalouksiensa tulokehityksen koko maata parempana. Lappeenrannan, Jyväskylän ja Tampereen seutukuntien kotitalouksien tulot ovat kasvaneet noin 3 prosenttiyksikköä koko maata nopeammin. Myös Joensuun, Rovaniemen, Turun ja Kuopion seutukuntien kotitalouksien käytettävissä oleva tulo on kasvanut vähintään yhden prosenttiyksikön nopeammin kuin maassa keskimäärin.

Yliopistoseutujen muodostamien kasvukeskusten yleisestä kehityssuunnasta on kuitenkin kaksi merkittävää poikkeusta. Helsingin ja Oulun seuduilla kotitalouksien palkka-, omaisuus- ja muiden tuotantontekijätulojen (yhteiseltä nimeltään ensitulot) kasvu lähes pysähtyi. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot vähenivät Helsingin seudulla. Oulun seudulla ne jäivät edellisen vuoden tasolle. Osasyynä Helsingin ja Oulun samoin kuin Salon seudun koko maata heikompaan kehitykseen on luovutusvoittojen, muiden omaisuustulojen sekä työsuhdeoptioiden raju supistuminen. Toinen syy tulojen tyrehtymiseen on palkkasumman hidas kasvu. Sen jääminen väestömuutosta pienemmäksi on lisännyt rahamääräisinä maksettujen sosiaalietuuksien määrää Helsingin, Oulun ja Salon seutujen lisäksi myös Jyväskylän ja Tampereen seuduilla.

Seututyypin väliset kasvuerot tasoittuivat

Helsingin seudun kotitalouksien osuus koko maan ensituloista on kolmannes. Kasvun jumittuminen alentaa Helsingin metropolialueen kotitalouksien tulokehitystä ja myös koko maan tulojen kasvua. Muiden seututyypin kehitys on ollut koko maan muutosta nopeampaa. Parhaiten ovat pärjänneet maaseutumaiset seudut ja teolliset keskukset sekä monipuoliset yliopistoseudut, joiden sijoitusta heikentää Oulun kasvun hiipuminen. Edellisten kanssa lähes yhtä hyvään ensitulojen kasvuun ovat yltäneet myös alueelliset keskukset ja harvaan asuttu maaseutu.

Kotitalouksien ensitulon muutos 2000-2001, %

Tulojen uudelleenjako tasoittaa alueellisia eroja

Vaikka Helsingin seudun kehitys on ollut vuonna 2001 koko maata heikompi, sen taloudellinen johtoasema on säilynyt. Helsingin tulotaso on edelleen Manner-Suomen korkein. Metropolialueeseen kuuluvat Helsingin, Porvoon ja Lohjan seutukunnat ovat tulojen uudelleenjaon suuruutta kuvaavan mittarin (ensitulon suhde käytettävissä olevaan tuloon) kärkisijoilla. Seuraavina ovat Tampereen ja Oulun seudut.

Kymmenessä seutukunnassa kotitaloudet saavat osallistumisestaan tuotantoelämään palkansaajina, omistajina tai yrittäjinä ensituloja vähemmän kuin niillä on tulojen uudelleenjaon (mm. maksettujen verojen ja saatujen sosiaalietuuksien) jälkeen käytettävissä tuloja. Tulojen uudelleenjaosta hyötyvät eniten Itä- ja Pohjois-Suomen harvaanasutut ja muut maaseutumaiset seutukunnat.

Lähde: Aluetilinpito 1995-2001. Kotitalouksien aluetilit. Tilastokeskus
Taulukoita ja kuvia: <http://www.stat.fi/tk/to/kotitilit.html>